

KIRŞEHİR

2017 YILI YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİSİ

Şubat, 2017

KIRŞEHİR YATIRIM DESTEK OFİSİ

AHİLER
Kalkınma Ajansı
Geleceğe Yön Verir

ahika.gov.tr

İÇİNDEKİLER

1

ANA METİN

1. ANA METİN	5
1.1. MEVCUT DURUM.....	6
1.1.1. Finansal Veriler.....	6
1.1.2. İhracat Verileri.....	9
1.1.3. Kurulan - Kapanan Şirket Verileri.....	13
1.1.4. Sanayi Kapasite Raporu Verileri.....	15
1.1.5. Yatırım Teşvik Belgeli Yatırım Verileri.....	17
1.1.6. Turizm Verileri.....	20
1.1.7. Tarım ve Hayvancılık.....	22
1.1.8. Yenilenebilir Enerji.....	26
1.1.8.1. Kırşehir İli Güneş Enerji Potansiyeli.....	26
1.1.8.2. Kırşehir İli Rüzgar Enerji Potansiyeli.....	29
1.1.8.3. Kırşehir İli Jeotermal Enerji Potansiyeli.....	31
1.1.8.4. Kırşehir İli Biyokütle Enerji Potansiyeli.....	34

12. ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLERİN SORUN ALANLARI.....	36
12.1. Tarım ve Hayvancılık Yatırım Ortamı GZFT Analizi.....	36
12.2. Yenilenebilir Enerji Yatırım Ortamı GZFT Analizi.....	38
12.3. Hali Hazırda Yaşanan Tarım ve Hayvancılık Sorun Alanları.....	40
12.4. Yenilenebilir Enerji Sorun Alanları.....	41

13. Hedefler ve Performans Göstergeleri.....	42
13.1. AÇIKLAMALAR.....	42
13.2. Tarım ve Hayvancılık Hedefler ve Göstergeler Tablosu.....	43
13.3. Yenilenebilir Enerji Hedef ve Göstergeler Tablosu.....	44

2

2017 YILI EYLEM PLANI

21. AÇIKLAMALAR	45
22. TARIM VE HAYVANCILIK 2017 YILI EYLEM PLANI.....	47
23. YENİLENEBİLİR ENERJİ 2017 YILI EYLEM PLANI.....	49

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Kurulan – Kapanan Sanayi Verileri (TOBB, 2015).....	14
Tablo 2: Yıllara Göre Yatırım Tutarları.....	18
Tablo 3: Destek Unsurlarına Göre 2015 Yılında Alınan Yatırım Teşvik Belgelerinin Dağılımı.....	18
Tablo 4: Kırşehir'in Arazi Dağılımı.....	23
Tablo 5: Kırşehir Tarım Arazileri Sulama Durumu.....	24
Tablo 6: Kırşehir İli Hayvan Varlığı.....	25
Tablo 7: Kırşehir'deki Jeotermal Alanlarda Açılan Kuyular ve Özellikleri.....	32
Tablo 8: Sorun Alanları.....	40
Tablo 9: Sorun Alanları.....	41

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Toplam Mevduat ve Nakdi Kredi Miktarlarındaki Değişim (BDDK, 2015).....	6
Şekil 2: Yıllara Göre Kredi Türlerinin Kullanımındaki Değişim (BDDK, 2015).....	7
Şekil 3: Kredi Kullanımının Sektörlere Göre Dağılımı (BDDK, 2015).....	8
Şekil 4: Yıllara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2015).....	10
Şekil 5: Bölgelere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2015).....	11
Şekil 6: Sektörlere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2015).....	12
Şekil 7: Yıllara Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletme ve Personel Sayısı Değişimi (TOBB, 2015).....	16
Şekil 8: Son Beş Yıldaki Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların Tutarlarına Göre Dağılımı.....	19
Şekil 9: Kırşehir'i Ziyaret Eden Turistlerin Dağılımı.....	21
Şekil 10: Kırşehir İli Güneş Radyasyonu.....	27
Şekil 11: Kırşehir İlçeleri Global Radyasyon Değerleri.....	28
Şekil 12: Kırşehir İli Rüzgar Haritası.....	30
Şekil 13: Biyokütle Kaynakları.....	35

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AHİKA	Ahiler Kalkınma Ajansı
AR-GE	Araştırma ve Geliştirme
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
GWH	Giga Watt Saat
GZFT	Güçlü Zayıf Fırsatlar Tehditler
İŞKUR	Çalışma ve İş Kurumu (Kırşehir İl Müdürlüğü)
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Kırşehir İl Müdürlüğü)
KM	Kilometre
KW	Kilo Watt
MEDAŞ	Meram Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
MYO	Meslek Yüksek Okulu
MW	Mega Watt
RES	Rüzgar Enerjisi Santrali
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

1

ANA METİN

Bölgemizin ekonomik kalkınmasında doğrudan yatırımların payı oldukça yüksektir. Bölgenin öne çıkan yatırım alanlarının tanıtılması ve geliştirilmesi için il yatırım destek ve tanıtım stratejisinin yapılması ve uygulanması esastır.

Yapılan bu çalışma ile Kırşehir'in sahip olduğu potansiyelin yatırımcılara doğru yöntem ve stratejiler ile aktararak ilimizin yatırım ortamının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma sırasında mevcut durum değerlendirilmiş, yatırım çekme noktasındaki sorunlar incelenmiş olup buna yönelik olarak çözüm önerileri geliştirilmiştir. Strateji ve destek çalışmasında paydaş kurumlar ile koordinasyon içinde hareket ederek, ilgili tüm kurumların desteği ve katılımcı bir yaklaşım ile hazırlanmıştır.

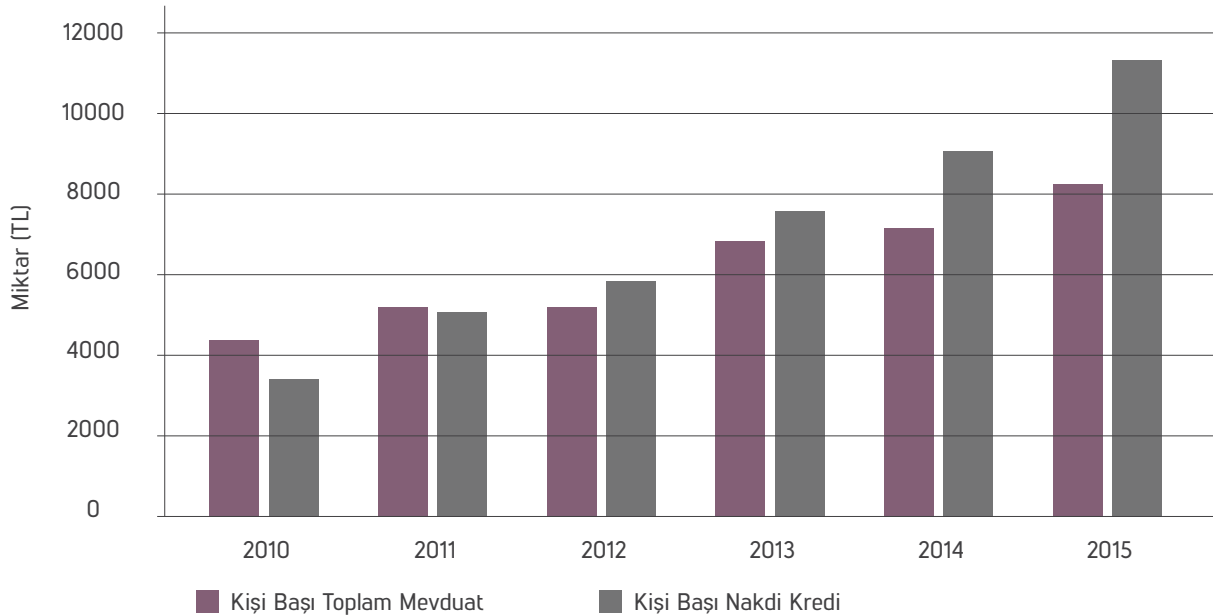
Kırşehir ili yatırım destek ve tanıtım stratejisi hazırlanırken ilgili kurumların görüşleri alınırken birincil ve ikincil verilerden yararlanılmıştır.

1.1. MEVCUT DURUM

1.1.1. Finansal Veriler

Kırşehir'de faaliyette bulunan banka şube sayısı 2015 yılı sonu itibarıyla 29'a ulaşmış olup şube başına düşen nüfus sayısı 7.679 kişi olmuştur. 2010 yılında kişi başına düşen toplam mevduat miktarı 4.395 TL iken 2015 yılında bu miktar %89 artış ile 8.289 TL'ye ulaşmıştır. Kişi başına düşen toplam mevduat miktarı bir önceki yıla kıyasla ise %15 artış göstermiştir. 2010 yılında kişi başına düşen nakdi kredi miktarı 3.317 TL iken son beş yılda yaşanan %340 artış ile 11.290 TL'ye ulaşmıştır. Kişi başına düşen nakdi kredi miktarı 2014 yılına kıyasla ise %25 artış göstermiştir. 2010 yılında 79 TL olan ve 2011 yılında 69TL'ye kadar gerileyen bankalardaki kişi başına düşen takipteki alacak miktarı 2015 yılında 209 TL'ye çıkmıştır. Kişi başına düşen takipteki alacak miktarı 2011 yılından itibaren her yıl yaklaşık olarak %20 oranında artış göstermiştir fakat 2014 yılı ile 2015 yılı arasında %60 artış göstermiştir.

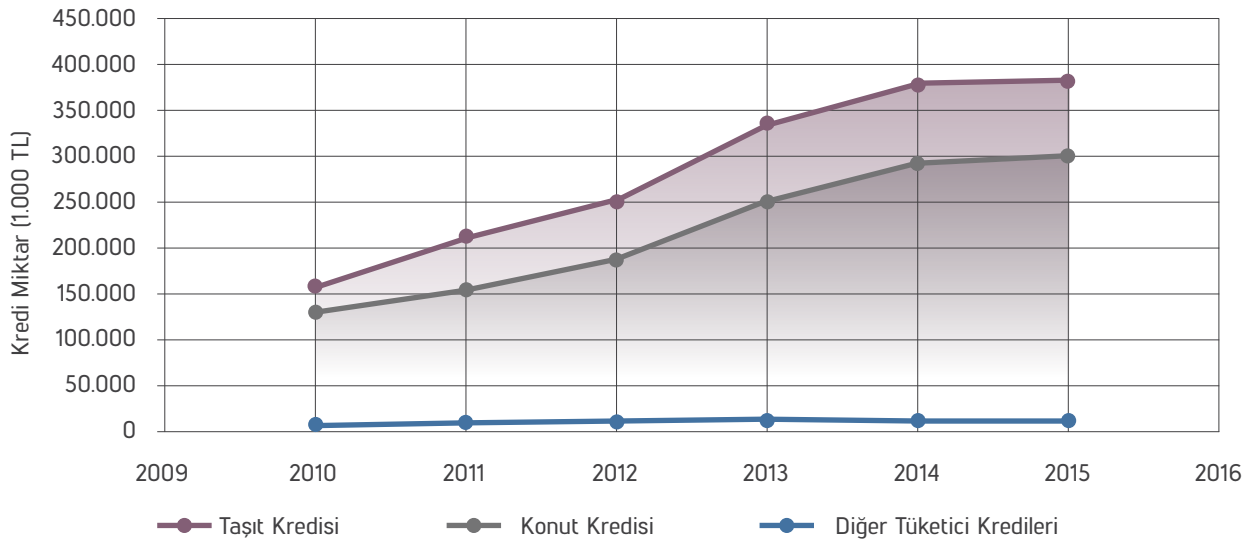
Şekil 1: Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Toplam Mevduat ve Nakdi Kredi Miktarlarındaki Değişim (BDDK, 2015)

Kırşehir'deki Toplam Mevduat miktarı 2014 yılında 1.6 Milyar TL iken %15'lik artış ile 2015 yılında 1.84 Milyar TL'ye yükselmiştir. 2010 yılından bu yana Toplam Mevduat miktarında yaşanan artış ise %88'dir. Toplam Nakdi Kredilerde yaşanan artış ise Toplam Mevduat miktarında yaşanan artışa göre daha fazladır. Toplam Nakdi Krediler miktarı 2015 yılı itibarıyla 2.5 Milyar TL olup 2010 yılından bu yana %330'luk bir artış göstermiştir. geçen yıla kıyasla ise %22'lik bir artış yaşanmıştır. Toplam takipteki alacak miktarı ise 2010 yılında 17.7 Milyon TL iken 2014 yılında 28 Milyon TL'ye, 2015 yılında ise 46.7 Milyon TL'ye yükselmiştir.

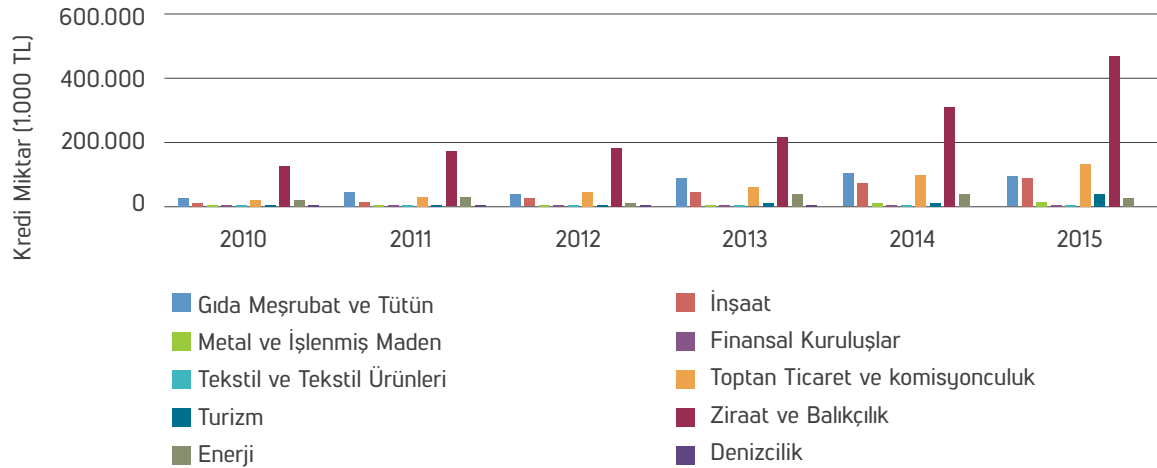
Kırşehir'de kullanılan kredi türleri incelendiğinde 2015 yılında taşıt kredisi olarak 10 Milyon TL, konut kredisinin 299 Milyon TL ve diğer tüketici kredilerinin ise 383 Milyon TL olarak gerçekleştiği gözlemlenmektedir. 2010 yılından bu yana konut kredisi kullanımında %230'lık bir artış gözlemlenirken bu oran diğer tüketici kredilerinde %245, taşıt kredisinde ise %43 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılına kıyasla ise taşıt kredisi kullanımında %17'lik düşüş yaşanırken konut kredisi kullanımında %3, diğer tüketici kredilerinde ise %1'lik bir artış yaşanmıştır. Bu veriler 2015 yılı içerisinde kredi kullanımında önceki beş yıla kıyasla Araç Kredilerinde yavaşlama ve azalma fakat Konut ve Diğer Tüketici Kredilerinde artışın devam ettiğini göstermektedir.

Şekil 2: Yıllara Göre Kredi Türlerinin Kullanımındaki Değişim (BDDK, 2015)

Kırşehir’de 2014 yılına kıyasla %35’lik artışla 2015 yılı içerisinde toplam 875 Milyon TL kredi kullanılmıştır. Kullanılan ticari krediler incelendiğinde sırasıyla Ziraat ve Balıkçılık, Gıda, Meşrubat ve Tütün ve Toptan Ticaret ve Komisyonculuk sektörlerinde en fazla kullanımın gerçekleştiği görülmektedir. 2015 yılında Ziraat ve Balıkçılık sektöründe 478 Milyon TL, Gıda, Meşrubat ve Tütün sektöründe 93 Milyon TL ve Toptan Ticaret ve Komisyonculuk sektöründe 134 Milyon TL kredi kullanılmıştır. Gayrinakdi krediler toplamı ise 2014 yılına kıyasla %26’lık artışla 102 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Sektörel bazda Takipteki krediler 2014 yılına kıyasla %63’lük artışla 18 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3: Kredi Kullanımının Sektörlere Göre Dağılımı (BDDK, 2015)

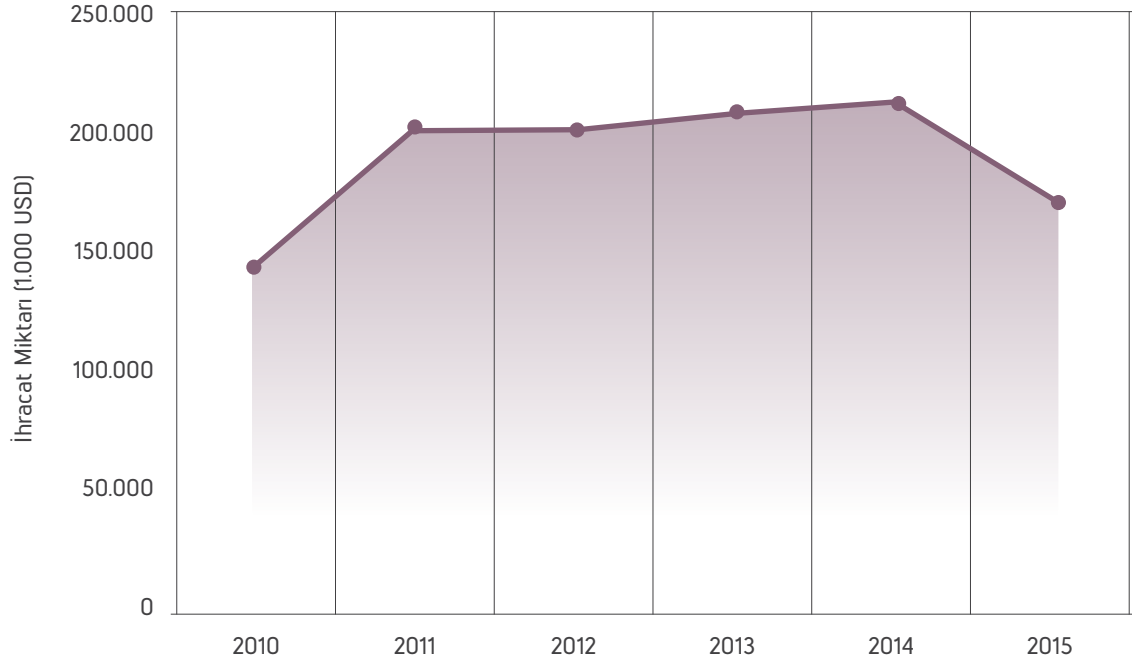

1.1.2. İhracat Verileri

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre Kırşehir'in 2014 yılında 211.9 milyon \$ olarak gerçekleşen ihracatı yaklaşık %20'lik azalış ile 2015 yılında 169.9 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Kırşehir'in ihracat tutarları 2010 yılından 2014 yıl sonuna kadar %49 oranında artış göstermiştir.

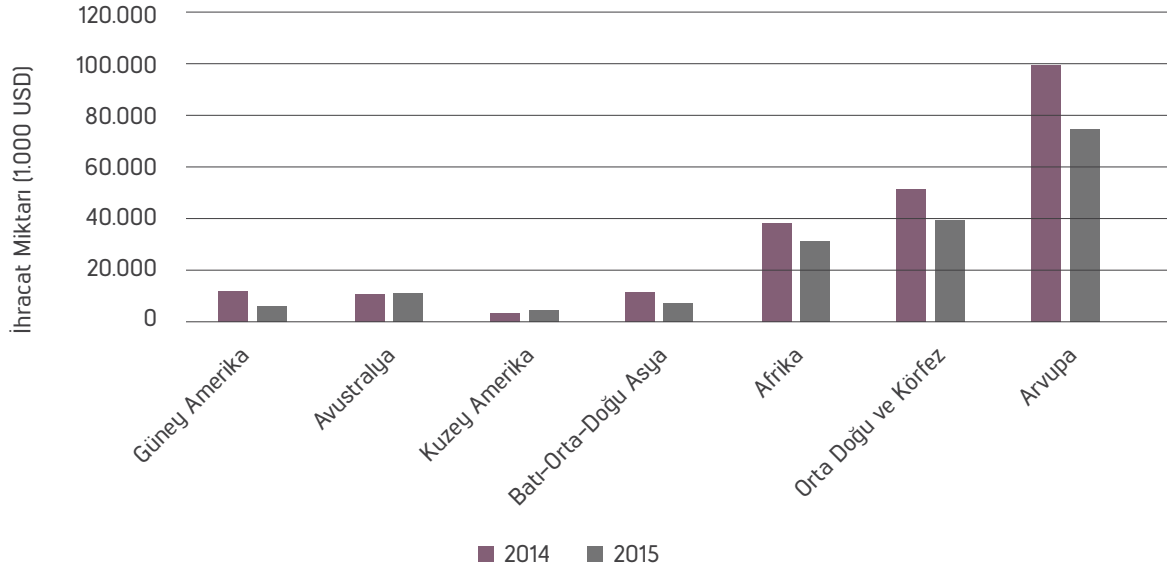

Şekil 4: Yıllara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2015)

Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri ile Demir ve Demir Dışı Metaller sektörlerindeki ihracat tutarlarındaki artışların yanında Kırşehir'in ihracat rakamlarının hızlı ve düzenli artış trendinin ana sebebi Petlas Lastik Fabrikasının üretim ve ihracat tutarlarındaki artıştır.

Şekil 5: Bölgelere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2015)

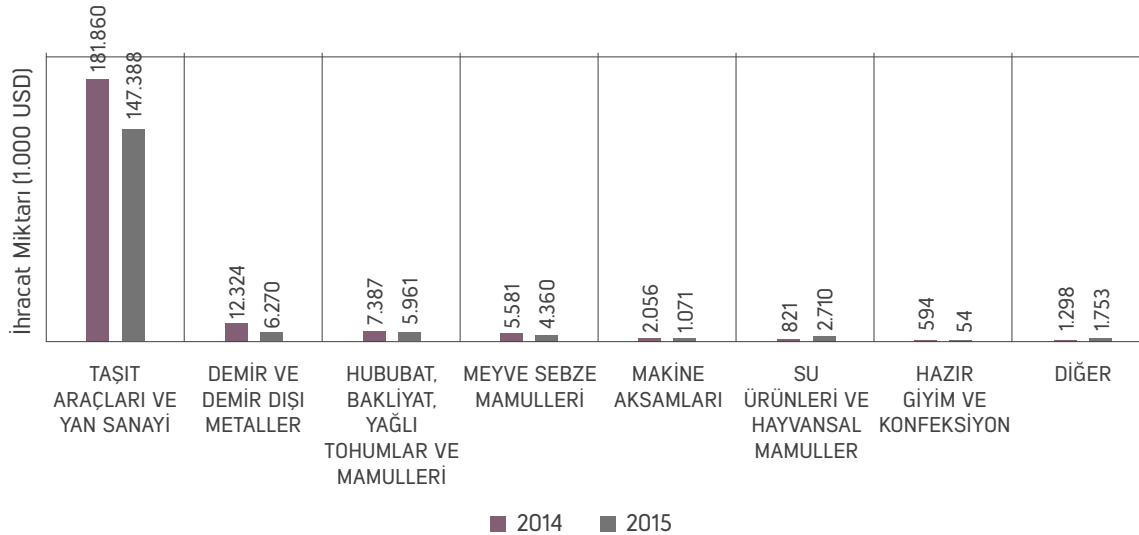
2014 yılına kıyasla en çok ihracat gerçekleştirilen Avrupa Ülkelerine yapılan ihracat miktarı yaklaşık 24.2 milyon \$'lık bir azalış göstermişken ikinci en büyük pazar konumundaki Orta Doğu ve Körfez Ülkelerine yapılan ihracat bu ülkelerdeki iç karışıklıklar ve belirsizlikler nedeniyle 15.9 milyon \$'lık bir azalış göstermiştir.

2014 yılına kıyasla Avrupa Bölgesinin toplam ihracattan aldığı pay %47'den %42.3'e düşerken Kuzey Amerika Bölgesinin aldığı pay %4'dan %3'e gerilemiştir. Güney Amerika %3'ten %3.8'e, Avustralya %4'ten %6.6'ya yükselirken Asya Bölgelerinin toplam ihracattan aldıkları paylarda yaklaşık %8'den %4.4'e düşmüştür. Afrika Bölgesinin toplam ihracattan aldığı payda yaklaşık %8.6'lık artış vardır. Ortadoğu ve Körfez Bölgesinin toplam ihracattan aldığı payda ise %2.7'lik azalma olmuştur.

2015 yılında Kırşehir'in ihracat şampiyonu Petlas Lastik Fabrikasının yapmış olduğu 147 milyon \$ ihracat ile Taşıt Araçları ve Yan Sanayi olmuştur. Bu sektörü 6.2 milyon \$ ile Demir ve Demir Dışı Metaller ile 5.9 milyon \$ ile Hububat, Bakliyat, Yağlı tohumlar ve Mamulleri sektörleri takip etmektedir.

2015 yılında en fazla ihracat artışını %264 ile Su Ürünleri ve Hayvancılık Mamulleri yakaladı. En fazla düşüş yaşanan sektörler ise %50,1 ile Demir ve Demir Dışı Metaller, %23 ile Sebze ve Meyve Mamülleri, %20 ile Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri, %19 ile Taşıt Araçları ve Yan Sanayi sektörleri oldu. En fazla düşüş yaşanan sektörler ise sırasıyla %50,1 ile Demir ve Demir Dışı Metaller, %23 ile Sebze ve Meyve Mamülleri ve %20 ile Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri sektörleridir. Su Ürünleri ve Hayvancılık Mamulleri sektörü haricinde bütün sektörlerde düşüş olmuştur. Meyve ve Sebze Mamulleri sektöründeki azalış mevsimsel etkenlerden dolayı tarımsal üretimdeki düşüşe bağlanabilmektedir. Bunun yanında Hazır Giyim ve Konfeksiyon sektöründe ise rekabet gücünden kaynaklı düşüş olduğu düşünülmektedir. Bunların dışındaki diğer sektörlerdeki düşüşler ülkemizin yaşadığı bölgesel sorunlardan kaynaklanmaktadır.

Şekil 6: Sektörlere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2015)

1.1.3. Kurulan – Kapanan Şirket Verileri

2015 yılında Kırşehir’de 74 adet şirket ve 96 adet gerçek kişi ticaret işletmesi olmak üzere toplam 170 adet işletme kurulmuştur. Ancak aynı yıl içerisinde 10 adet şirket, 3 adet kooperatif tasfiye olurken 13 adet şirket, 6 adet kooperatif ve 53 adet gerçek kişi ticaret işletmesi kapanmıştır. Son altı yıldaki veriler incelendiğinde bugüne kadar 878 adet işletme ve kooperatifin kurulduğu, 235 adet işletme ve kooperatifin tasfiye olduğu ve 536 adet işletme ve kooperatifin kapandığı görülmektedir. 2014 yılına kıyasla fazla bir değişimin olmadığı fakat önceki yıllara nazaran 2015 yılında kurulan gerçek kişi ticaret işletmesi sayısındaki artışın dikkat çekici olması ilde girişimciliğin arttığının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Tablo 1: Kurulan – Kapanan Sanayi Verileri (TOBB, 2015)

Yıl	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. Kişi Tic. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. Kişi Tic. İŞL.
2015	74	2	96	10	3	13	6	53
2014	47	0	125	19	7	30	7	58
2013	42	0	75	28	12	41	14	36
2012	32	4	80	49	14	26	9	43
2011	53	3	86	35	15	22	9	83
2010	84	7	68	31	12	18	6	62
Toplam	332	16	530	172	63	150	51	335

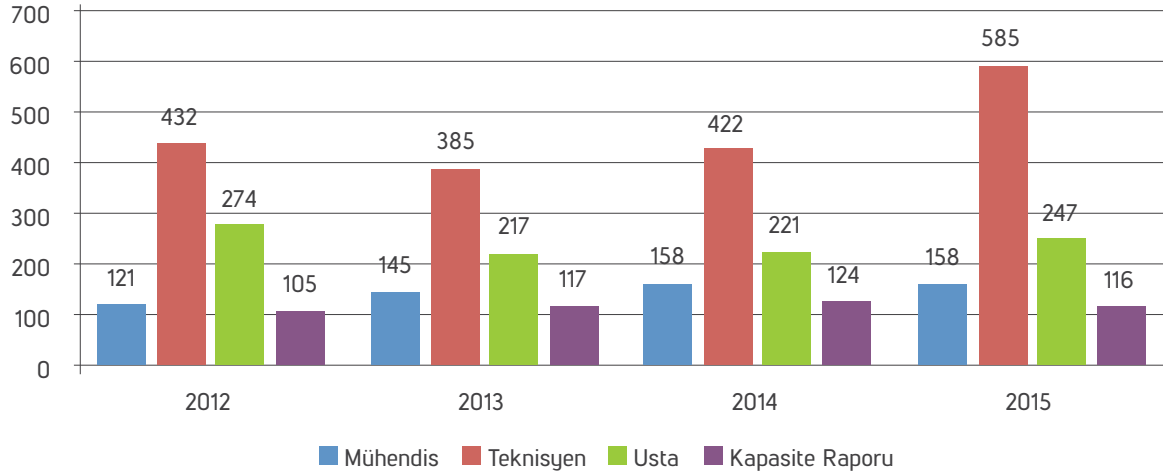

1.1.4. Sanayi Kapasite Raporu Verileri

Kırşehir'de 2014 yılında Kapasite Raporu sahibi işletme sayısı 124 iken bu sayı 2014 yılında %6'lık azalma ile 116'ya düşmüştür. 2012 yılından bu yana ise Kapasite Raporu sahibi işletme sayısı %10'luk bir artış göstermiştir.

Şekil 7: Yıllara Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletme ve Personel Sayısı Değişimi (TOBB, 2015)

Kapasite Raporu sahibi işletme sayısındaki artışa benzer şekilde bu işletmelerde çalışan mühendis, teknisyen gibi teknik personelin sayısında da artışlar yaşanmıştır. 2012 yılında 121 adet olan mühendis sayısı 158'e, 432 adet olan teknisyen sayısı 585'e yükselmişken ve 274 adet olan usta sayısı 247'ye düşmüştür.

Kırşehir'de Sanayi Kapasite Raporuna sahip işletmelerin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla kapasite raporu sahibi işletmelerin sırasıyla 12 adet ile "öğütülmüş hububat ve sebze ürünleri imalatı", 11 adet ile "ekmeklik ve kaplıca (kıvı) buğday unu", 9 adet ile "ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı", 5 adet ile "çiftlik hayvanları için hazır yem imalatı", 8 adet ile "çakıl ve kum ocaklarının faaliyetleri; kil ve kaolin çıkarımı" ve 4 adet ile "karolar, döşeme taşları ve benzeri ürünler, çimentodan, betondan veya suni taştan olanlar" sektörleridir. Kırşehir'de sanayi kapasite raporu sayılarından da görüleceği üzere sanayi kapasite raporuna sahip firmalar ağırlıklı tarım ve gıda üzerine faaliyet gösteren firmalardır.

1.1.5. Yatırım Teşvik Belgeli Yatırım Verileri

Kırşehir'de gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilmekte olan yatırım teşvik belgeli yatırımların son 5 yılda toplam sabit yatırım tutarı 2.425 Milyon TL'ye ulaşmıştır. 2011 yılında toplam sabit yatırım tutarı 53 Milyon TL, 2012 yılında ise sabit yatırım tutarı 501 Milyon TL seviyesine ulaşmış olup bu yıl içerisindeki en büyük yatırım Al-Yel Elektrik Üretim A.Ş.'nin 473 Milyon TL'lik rüzgar enerjisinden elektrik üretimi yatırımı ile gerçekleşmiştir. 2013 yılındaki sabit yatırım tutarı toplamı ise 1.236 Milyon TL ile oldukça yüksek seviyede gerçekleşmiş olup 2013 yılı içerisinde yapılan en büyük yatırımı sahibi 1.200 Milyon TL yatırım tutarı ile doğalgazdan elektrik üretimi yatırımı yapan Kanyon Enerji Üretim ve Tic. A.Ş.'dir. 2014 yılı içerisindeki en büyük yatırımı ise yaklaşık 40 Milyon TL ile demirçelik sektöründe faaliyet gösteren Çemaş Döküm San. A.Ş. yapmıştır. 2015 yılı içerisindeki en büyük yatırımı ise Petlas Lastik San. Tic. A.Ş. Tevsi ve Modernizasyon yatırımı kapsamında 525 Milyon TL gibi bir yatırım ile gerçekleştirmiştir.

Tablo 2: Yıllara Göre Yatırım Tutarları

	Yatırım Sayısı	Yatırım Tutarı (TL)
2011	16	53.567.303
2012	9	501.411.784
2013	13	1.236.857.312
2014	7	53.067.801
2015	15	580.807.631
Toplam	60	2.425.711.831

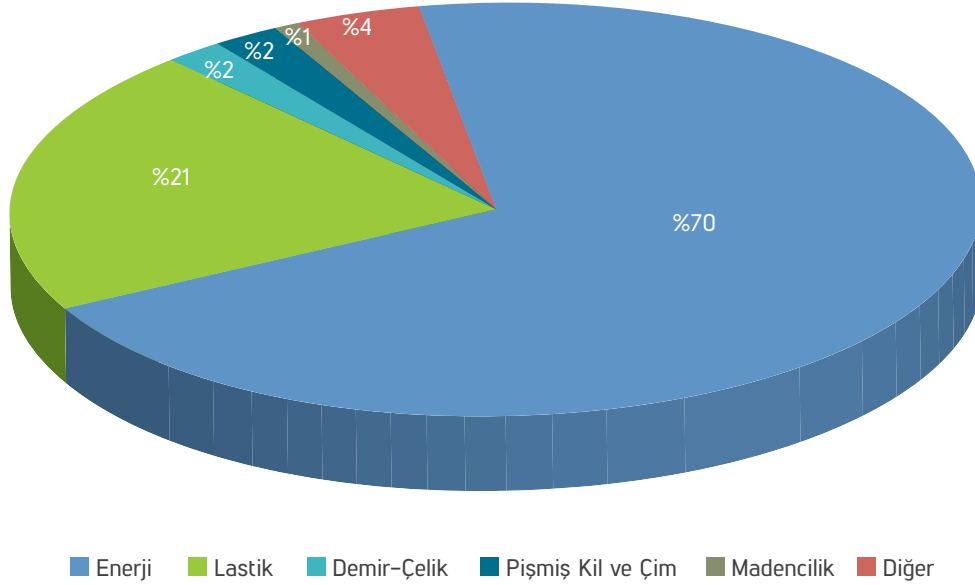
2015 yılında gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilmekte olan yatırım teşvik belgeli yatırım sayısı 15 adet olup bu yatırımların destek unsurlarına göre dağılımı Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3: Destek Unsurlarına Göre 2015 Yılında Alınan Yatırım Teşvik Belgelerinin Dağılımı

Destek Sınıfı	Belge Adedi	Yatırım Tutarı (TL)
Genel Destek Unsurları	9	29.569.131
Bölgesel Destek Unsurları	6	551.238.500
Toplam	15	580.807.631

2015 yılındaki Yatırım Teşvik Belgeli yatırımların konularına göre dağılımı incelendiğinde yatırım tutarları bazında en fazla yatırımın sırasıyla enerji, lastik, demir-çelik, pişmiş kil ve çimento, hayvancılık ve madencilik sektörlerinde gerçekleştiği görülmektedir. Son beş yılda gerçekleşen Yatırım Teşvik Belgeli yatırımların konularına göre yüzdesel dağılımı ise Şekil 8'de verilmektedir.

Şekil 8: Son Beş Yıldaki Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların Tutarlarına Göre Dağılımı

Şekil 8'den de görülebileceği üzere yatırım tutarı olarak en fazla yatırım sırasıyla 1701 Milyon TL ile Enerji, 527 Milyon TL ile Lastik, 39 Milyon TL ile Demir-Çelik, 40 Milyon TL ile Pişmiş Kil ve Çimento sektörlerinde gerçekleşmiştir. Enerji sektöründe toplam 2 adet yatırım gerçekleştirilmiş olup bunların 1 adedi Rüzgar Enerjisi Santrali (RES), 1 adedi ise Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali projesidir. RES projesinin kapasitesi 150 MW iken Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali projesinin kapasitesi 600 MW'tir. Lastik sektöründeki 3 adet yatırımdan birini yapan Petlas Lastik A.Ş. nin yapmış olduğu yatırım tutarı 525 milyon TL'dir.

1.1.6. Turizm Verileri

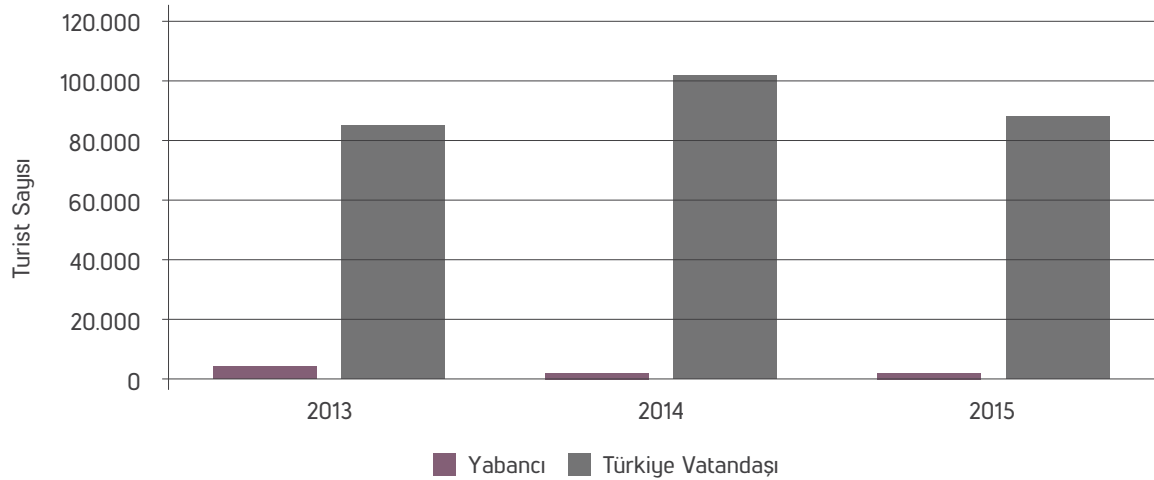
Kırşehir'de bugün itibarıyla 5 adet turizm işletme belgeli, 7 adet ise belediye belgeli olmak üzere toplam 12 işletme hizmet vermektedir. Bu işletmelerin toplam oda ve yatak kapasitesi sırasıyla 704 ve 1.415'tir. Ayrıca 2015 yılı sonu itibarıyla 8 adet A Sınıfı Seyahat Acentesi ilde hizmet vermektedir.

Kırşehir’de bugün itibarıyla 5 adet turizm işletme belgeli, 7 adet ise belediye belgeli olmak üzere toplam 12 işletme hizmet vermektedir. Bu işletmelerin toplam oda ve yatak kapasitesi sırasıyla 704 ve 1.415’tir. Ayrıca 2015 yılı sonu itibarıyla 8 adet A Sınıfı Seyahat Acentesi ilde hizmet vermektedir.

2015 yılı içerisinde Kırşehir’i ziyaret eden turist sayısı bir önceki yıla kıyasla %14 azalış göstermiş ve 88.825 kişi olarak gerçekleşmiştir. Turist sayılarında geçmiş yıllara göre az da olsa bir artış gözlemlense de bu artış istenilen seviyelerde değildir. Son yıllarda Kırşehir’e yapılan jeotermal otel yatırımı ve bu otelin pazarlama faaliyetleri ile ilerleyen yıllarda sağlık turizmi alanında daha çok turist Kırşehir’i ziyaret etmesi beklenmektedir.

Şekil 9: Kırşehir’i Ziyaret Eden Turistlerin Dağılımı

Şekil 9’da da görüleceği üzere Kırşehir’i ziyaret eden turistlerin milliyeti incelendiğinde en fazla ziyaretçinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğu görülmektedir, bununla birlikte daha çok gurbette yaşayan vatandaşların oluşturduğu düşünülen Hollanda, Almanya, Avusturya ve Belçika vatandaşları da Kırşehir’i ziyaret etmektedir.

1.1.7. Tarım ve Hayvancılık

Kırşehir'de temel ekonomik faaliyetlerin başında tarım ve hayvancılık sektörü yer almaktadır. Nüfusun %42'si kırsal kesimde yaşamaktadır. Kentleşme gerçek anlamda kırsal alanla ilişkisini kesemediğinden kentteki nüfusun tarımdan etkilenme oranı oldukça fazladır.

Topraklı aile sayısı 25.240 olup, çalışan nüfusun %65'lik bölümü tarım ve hayvancılık sektöründe istihdam edilmektedir. Son 5 yılda kırsalda yaşayanların nüfusu %22 azalırken kent nüfusu %10 artmıştır.

Tablo 4: Kırşehir'in Arazi Dağılımı

KULLANIM DURUMU	KIRŞEHİR		TÜRKİYE	
	ALANI (ha.)	%	ALANI (ha.)	%
Kültür arazisi varlığı	454.720	69,2	24.437.000	31,5
Çayır-Mera alanı	126.886	19,3	14.617.000	18,9
Orman fundalık alanı	24.706	3,8	21.678.134	28
Diğer	50.700	7,7	16.751.482	21,6
Toplam	657.012	100	77.483.616	100

Kaynak: Kırşehir Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2016

Kırşehir'in sahip olduğu toplam 454.720 hektar tarım arazisininin, 240.323 hektar ile büyük bir kısmını tarla ürünleri ekim alanı oluşturmaktadır. Bunu 126.886 hektar ile Çayır ve Mera alanları takip etmektedir. İlin tarımsal üretim değerinin %53,2'sini bitkisel üretim, %36,6'sını canlı hayvan ve %10,2'sini hayvansal ürün değeri oluşturmaktadır. İl genelinde tarla bitkileri olarak en çok buğday, arpa, nohut, ayçiçeği ve şeker pancarı, az olmakla birlikte domates, biber ve taze fasulye, meyve olarak ise ceviz, elma, armut, badem ve üzüm yetiştirilmektedir. İlin öne çıkan tarımsal değerleri: büyükbaş besli hayvancılığı, hububat üretimi ve un sanayi, kaman cevizi, şeker pancarı ve jeotermal seraclıktır.

İlin yaklaşık %8'lik bölümü ise tarıma elverişsiz alanlardan oluşmaktadır. İldeki tarım arazilerinin sulama potansiyeli aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5: Kırşehir Tarım Arazileri Sulama Durumu

İLÇE	TARIM ALANI (Ha)	SULANAN TARIM ALANI (Ha)			SULANMAYAN TARIM ALANI (Ha)
		Devlet Sulaması (Ha)	Halk Sulaması (Ha)	Toplam Sulama (Ha)	
MERKEZ	114.653	14.838	2.366	17.204	97.449
KAMAN	82.891	5.367	2.418	7.785	75.106
MUCUR	80.295	1.444	962	2.406	77.889
BOZTEPE	41.746	1.011	674	1.685	40.061
AKÇAKENT	24.914	4.230	1.820	6.050	18.864
AKPINAR	30.713	2.988	1.118	4.106	26.607
ÇİÇEKDAĞI	79.508	1.764	1.176	2.940	76.568
Toplam	454.720	31.642	10.534	42.176	412.544

Kaynak: Kırşehir Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2016

Tablo 5'te yer alan verilere göre ildeki tarım arazilerinin %10'luk bir bölümü sulanmaktadır. Buna bağlı olarak tarım arazilerinin büyük bir kısmında kuru tarım yapılmakta ve sulanan arazilerin büyük çoğunluğu Çiçekdağı ilçesinde yer almaktadır. İldeki sulanabilir arazi varlığının Yamula Barajı Projesi gibi büyük ölçüde sulama projeleri ile artırılması planlanmaktadır.

Kırşehir'de son 10 yılda büyükbaş besi hayvancılığı yönünden kayda değer bir gelişme gözlemlenmiştir. Özellikle Merkeze bağlı Körpınar Köyü bölgesinde yoğunlaşan besi çiftliklerinde canlı hayvan sayıları son dönemde büyük artışlar göstererek TR71 bölgesinde besi varlığı olarak Kırşehir, ilk sırada yer almaktadır. Aşağıdaki yer alan Tablo 6'da Kırşehir'deki Hayvansal Üretim değerleri yer almaktadır. Buna göre ilde 177.720 büyükbaş, 153.100 küçükbaş, 768.239 adet kanatlı ve 1.487 adet tek tırnaklı hayvan varlığı bulunmaktadır.

Tablo 6: Kırşehir İli Hayvan Varlığı

BÜYÜKBAŞ	KÜÇÜKBAŞ	KANATLI	TEK TIRNAKLI
177.720	153.100	768.239	1.487

Kaynak: Kırşehir Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2016

Rakamlardan da görülebileceği gibi özellikle büyükbaş hayvan varlığı ilde oldukça yüksektir. Büyükbaőların büyük bir bölümü besi işletmelerinde bulunmaktadır.

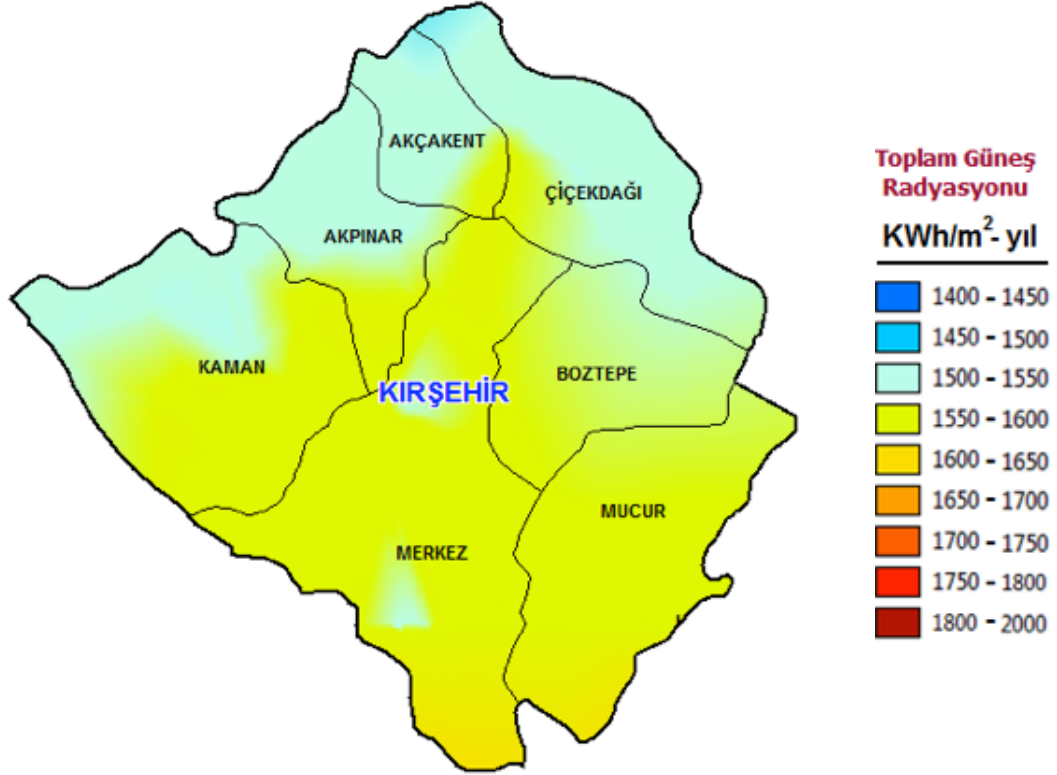
1.1.8. Yenilenebilir Enerji

1.1.8.1. Kırşehir İli Güneş Enerji Potansiyeli

Kırşehir yıllık yaklaşık 1.510 kWh/m²'lik güneş radyasyonu değeriyle önemli bir potansiyele sahiptir. Bu değer ilin kuzeyindeki Akçakent ilçesinde 1.490 kWh/m²'ye düşerken ilin güneyindeki Mucur ilçesinde 1.532 kWh/m²'ye kadar çıkmaktadır. Haziran, Temmuz ve Mayıs ayları en fazla güneş radyasyon değerlerine ulaşıldığı aylar olurken, bu değerler Aralık ve Ocak aylarında oldukça düşmektedir.

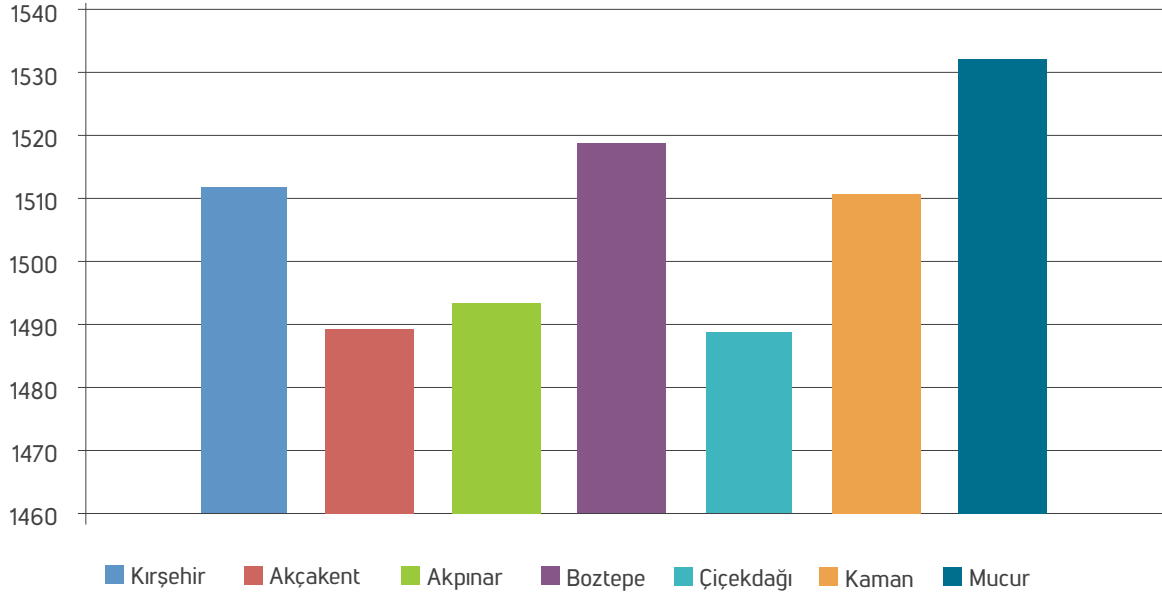

Şekil 10: Kırşehir İli Güneş Radyasyonu

Kaynak: Yenilenebilir Enerji Kaynakları Genel Müdürlüğü

Şekil 11: Kırşehir İlçeleri Global Radyasyon Değerleri

Kaynak: Yenilenebilir Enerji Kaynakları Genel Müdürlüğü

Kırşehir'e Lisanssız Elektrik üretimi kapsamında onaylanan projeler dahilinde 01.07.2015 tarihine kadar 5.130 kW'lık yatırım yapılmıştır. Kırşehir'de şuana kadar onaylanan projelerin ülkemizdeki projeler arasındaki payı %0.70 olup, ülke ortalamasının üzerinde güneşlenme değerlerine sahip olan Kırşehir'e önemli yatırımların gelme potansiyeli oldukça yüksektir.

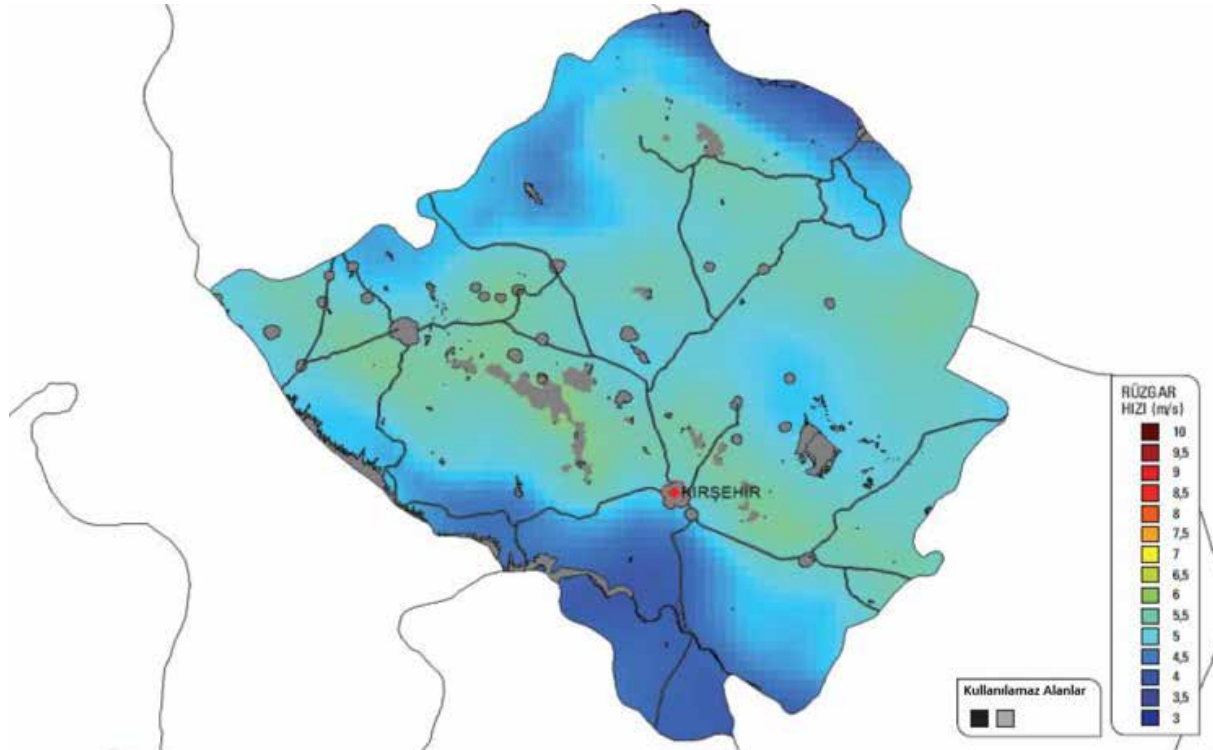
1.1.8.2. Kırşehir İli Rüzgar Enerji Potansiyeli

Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretmeyi teşvik eden ilk yenilenebilir enerji kaynakları kanunu 2005 yılında kabul edilmiştir. Bu kanun 2010 yılında değiştirilmiş, yenilenebilir enerji kaynakları destek mekanizmasına tabi üretim lisansı sahipleri için, 10 yıl süreyle rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi tarifesi 7,3c/kWh (ABD doları) olarak belirlenmiştir.

Türkiye Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Rüzgar Enerjisi Atlasında Kırşehir ili rüzgar enerjisi santrali kurulabilecek alanlar içerisinde görünmemesine rağmen, halen bu bölgede 150 MW (60 adet 2000 kW ve 10 adet 3.000 kW türbin) kurulu güç kapasitesine sahip bir santralin inşaa çalışmaları tamamlanmıştır. Bu santral yılda yaklaşık 487.5 GWh enerji üretmektedir. Bu proje göz önünde bulundurulduğunda, sadece oluşturulan rüzgar enerjisi atlasının dikkate alınmayıp rüzgarlı bölgelerde daha gerçekçi gözlemlerin yapılması gerektiği söylenebilir.

Şekil 12: Kırşehir İli Rüzgar Haritası

Kaynak: Yenilenebilir Enerji Kaynakları Genel Müdürlüğü

1.1.8.3. Kırşehir İli Jeotermal Enerji Potansiyeli

Jeotermal enerji yerkabuğunun çeşitli derinliklerinde bulunan birikmiş ısının oluşturduğu sıcaklıkların, bölgesel atmosferik ortalama sıcaklığının üzerinde olan ve çevresindeki normal yeraltı ve yerüstü sularına göre daha fazla çözülmüş mineral, çeşitli tuzlar ve gaz içerebilen basınç altındaki sıcak su ve buhar (akışkan) yolu ile sürekli yüzeye taşınan ısıdır.

Jeotermal Enerji başlıca şu alanlarda kullanılır:

- Elektrik enerjisi üretimi
- Merkezi ısıtma, soğutma, sera ısıtması vb. alanlarda
- Endüstriyel amaçlı kullanım, Proses ısısı temini, kurutma vb. alanlarda
- Kimyasal madde ve mineral üretimi, karbondioksit, gübre, lityum, ağır su, hidrojen üretiminde.
- Kaplıca amaçlı kullanım (Termal Turizm)
- Düşük sıcaklıklarda (30°C) Kültür Balıkçılığı.
- Mineralli su olarak içilerek kullanımı gerçekleşmektedir.

Kırşehir’de, Terme, Karakurt, Mahmutlu, Bulamaçlı, Savcılı, Mucur, Akpınar olmak üzere toplam 7 adet jeotermal alanı bulunmaktadır. Bu jeotermal alanlarda açılan kuyular ve kuyuların özellikleri Tablo 8’de verilmiştir. Kırşehir il merkezindeki Terme Jeotermal Alanında 12 adet kuyu açılmış olup çıkarılan akışkan şehir ısıtması ve turizm sektöründe değerlendirilmektedir.

Çiçekdağı ilçesi sınırları içerisindeki Bulamaçlı (köyü) Jeotermal alanında 2001 ve 2002 yıllarında toplamda iki adet jeotermal kuyu açılmış olup akışkan sıcaklığı 30 - 45°C civarındadır. Bu alandan çıkan su kaplıca amaçlı kullanılmaktadır. Mahmutlu Jeotermal alanındaki iki kuyu 2005 ve 2006 yıllarında açılmıştır. Buradan çıkan su sıcaklıkları 70 - 77°C civarındadır. Mucur jeotermal alanı, Mucur ilçesine 15 km uzaklıktaki Avcı köyündedir. Burada iki jeotermal kuyu açılmış olup sıcaklıkları 30°C civarındadır. Akpınar’daki jeotermal alanındaki kaynak Akpınar’a 20 km mesafedeki Aşağı Hamurlu ve Yukarı Hamurlu köyleri arasında yer almaktadır.

Tablo 7: Kırşehir’deki Jeotermal Alanlarda Açılan Kuyular ve Özellikleri

Kuyu Adı	Jeotermal Alan	Tarih	Derinlik (m)	Sıcaklık (°C)	Debi L/sn
T-1	Terme	1974	500	57,0	5
T-2	Terme	1986	183	-	-
T-3	Terme	1986	333	34,3	24
T-4	Terme	1991	100	-	-

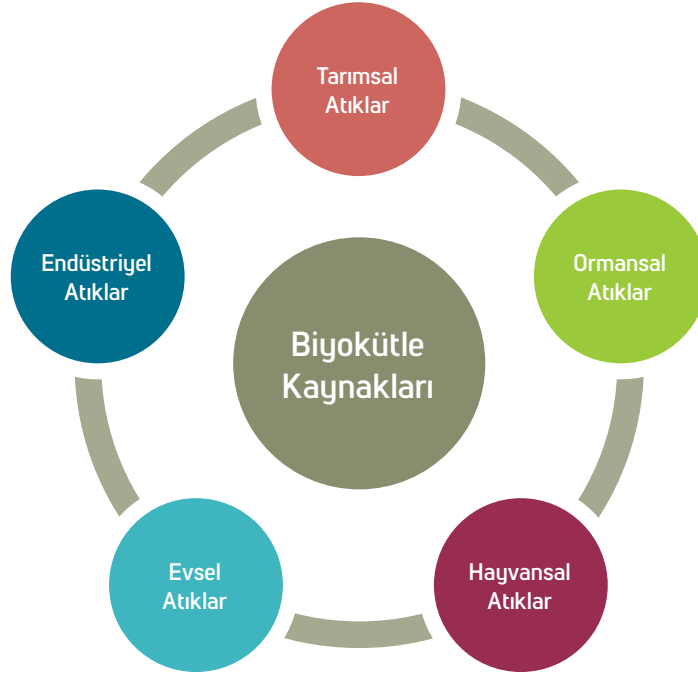
Kuyu Adı	Jeotermal Alan	Tarih	Derinlik (m)	Sıcaklık (°C)	Debi L/sn
T-5	Terme	1991	273	48,9	15
T-6	Terme	1993	288	54,6	88
T-7	Terme	1993	134	36,5	9
T-8	Terme	1995	600	30,3	65
T-9	Terme	1999	92	-	-
T-10	Terme	1999	164	37,3	47
T-11	Terme	2000	550	52,6	10
T-12	Terme	2002	280	52,5	85
ÇB-1	Bulamaçlı	2001	-	39,0	8
ÇB-2	Bulamaçlı	2002	-	32,0	2
ÇM-1	Mahmutlu	2005	311	73,2	40
ÇM-2	Mahmutlu	2006	1149	76,5	80
Karakurt-1	Karakurt	1994	147	52,0	12
SB-1	Savcılı	1986	510	-	-
SB-2	Savcılı	1986	55	34,5	5
SB-3	Savcılı	1986	70	-	-
MK-1	Mucur	2005	266	37,0	7
MK-2	Mucur	2005	194	32,3	15

1.1.8.4. Kırşehir İli Biyokütle Enerji Potansiyeli

Biyokütle 100 yıllık periyottan daha kısa bir sürede yenilenebilen, karada ve suda yetişen bitkiler, hayvan atıkları, gıda endüstrisi ve orman yan ürünleri ile kentsel atıkları içeren tüm organik maddeler olarak tanımlanmıştır.

Şekil 13: Biyokütle Kaynakları

Kırşehir Biyogaz potansiyeli bakımından oldukça zengin bir ildir. İlerdeki besicilik faaliyetleri oldukça fazla olup hayvansal atıkların değerlendirilmesi gerekmektedir. Kırşehir Çiçekdağı İlci Tarım İşletmesinde TÜBİTAK projeleri çerçevesinde hayvansal atıkların çevreye zararlarının azaltılması ve enerji üretimi ile son çıktılarının arazilerde gübre olarak kullanımını sağlamak ve böylece bölge çiftçilerine örnek olmasını sağlamak amacıyla biyogaz projesi 2008 yılında başlatılmıştır. Ayrıca Kırşehir’de besi çiftliklerinin yoğun olarak bulunduğu Körpınar Köyünde de 6 MW büyüklüğünde bir biyogaz tesisi kurulması için sözleşmeler imzalanmıştır.

1.2 ÖNE ÇIKAN SEKTÖRLERİN SORUN ALANLARI

1.2.1 Tarım ve Hayvancılık Yatırım Ortamı GZFT Analizi

GÜÇLÜ YANLAR

- Hayvancılık konusunda çiftçilerde bilgi birikimi mevcuttur.
- Şeker Pancarı, Ayçiçeği ve Ceviz yetiştiriciliği gelişmiştir.
- Seraya uygun jeotermal su kaynakları mevcuttur.
- Tarımsal Sanayi gelişmektedir.
- Besi sığırılığı gelişmiştir.
- İlde şeker fabrikası bulunmaktadır.
- İlde tarım ve hayvancılığa yönelik lisans ve ön lisans düzeyinde eğitim kurumları bulunmaktadır.
- Hububat üretimi yüksektir.

ZAYIF YÖNLER

- Ürün pazarlama kanalları etkin değildir.
- Yeterli sayıda üretici birlikleri mevcut değildir.
- Süt sığırılığı gelişmemiştir.
- Meralar verimsizdir.
- Tarımsal üretimde geleneksel yollar kullanılmaktadır.
- Yeterli miktarda yem bitkisi üretilmemektedir.
- Tarım arazilerinin yaklaşık %10'luk bölümü sulanmaktadır.
- Kırsal alanda genç nüfus azalmakta, yaş ortalaması artmaktadır.
- İlin toprak verimlilik haritası bulunmamaktadır.
- İlde entegre et işleme tesisi bulunmamaktadır.

FIRSATLAR

- Yamula Barajı suyu il arazisinin sulamasında kullanılacaktır.
- İlde Ahi Evran Üniversitesi bünyesinde Ziraat Fakültesi bulunmaktadır.
- İlde bölgenin tek canlı hayvan borsası kurulmuştur.
- AB uyumu çerçevesinde işletmeler standartlaşacaktır.
- Jeotermal Sera bölgesi kurulması için çalışmalar vardır.
- Arazi toplulaştırma çalışmaları devam etmektedir.
- İl ulusal tarım yatırımcılarının ilgisini çekmektedir.
- Coğrafi bilgi sistemi tarımda kullanılmaya başlamıştır.
- İlde ceviz eylem planı ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.
- Kırşehir Konya Ovası Projesine dâhil edilmiştir.

TEHDİTLER

- Birlikte hareket etme konusunda önyargılar olup başarısız örgütlenme hikâyeleri vardır.
- Şehir merkezine kırsaldaki genç nüfus göç etmektedir.
- Yeraltı ve yerüstü su kaynakları azalmaktadır.
- Ülke ve il düzeyinde tarımsal üretim planlaması yapılmamaktadır.
- Tarımsal çıktı fiyatları kırılındır.
- Tarımsal girdi maliyetleri (gübre, mazot, yem, hayvan, tohum ve makine – ekipman vb.) orantısız artmaktadır.
- İlde Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Koordinatörlüğü bulunmamaktadır.
- Meralar işgal edilmektedir.
- Bağımsız olarak canlı hayvan ithalatına izin verilmemektedir.
- Hayvan ve bitki hastalıkları tam olarak kontrol altına alınamamıştır.

1.2.2 Yenilenebilir Enerji Yatırım Ortamı GZFT Analizi

GÜÇLÜ YANLAR

- Kırşehir'in güneş enerjisinden yararlanabilir iller arasında olması
- Kırşehir'de rüzgâr enerjisi potansiyelinin varlığı
- Kırşehir'de zengin biyogaz potansiyelinin bulunması
- Kırşehir'de farklı sektörlerde kullanılacak jeotermal enerji kaynakların mevcudiyeti
- Kırşehir'in enerji yatırımı yapılabilecek arazilerinin bulunması

ZAYIF YÖNLER

- Güneş Enerjisinden elektrik üretiminin Ekonomi Bakanlığı Teşvik Sisteminden çıkarılması
- İlde elektrik dağıtım hatlarının yetersizliği
- Rüzgâr enerjisi haritalarının gerçeği yansıtması
- Mevcut Enerji altyapısının yetersizliği
- Henüz büyük ölçekli bir biyogaz tesisi yatırımının ilde olmaması
- Jeotermal enerji kaynaklarının elektrik üretebilecek düzeyde olmaması
- Yenilenebilir enerji konusunda Ahi Evran Üniversitesi'nde bölüm olmaması

FIRSATLAR

- Yatırımcıların güneş enerjisinden elektrik üretimine olan ilgisi
- TURSEFF gibi finansman sağlayan kuruluşların varlığı
- Yenilenebilir enerjide devletin sağladığı alım garantisi
- Fotovoltaik hücre ve panel verimliliği üzerine yapılan çalışmalar
- İlde yapılması düşünülen enerji projelerindeki artış
- Seracılık, turizm, konut ısıtması gibi birçok sektörde jeotermal enerjinin kullanılması
- Ahi Evran Üniversitesi'nin Jeotermal ve Tarım alanlarında desteklenecek üniversite olması

TEHDİTLER

- Güneş enerjisinin ilk yatırım maliyetinin yüksek olması
- İldeki dağıtım firmasının yenilenebilir enerji konusunda yatırımcılara yardımcı olmaması
- Rüzgâr enerjisi yatırımlarının kuşların göç yolları üzerinde olması
- Rüzgâr enerjisi yatırımlarının ilk yatırım maliyetinin yüksek olması
- Jeotermal kaynakların değerlendirilmesine yatırımcıların ilgisizliği
- Çıkarılan jeotermal akışkanın sahadan uzak bir noktada tekrar rezervuarında beslenmemesi, sürdürülebilirliğin engellenmesi

1.2.3 Hali Hazırda Yaşanan Tarım ve Hayvancılık Sorun Alanları

- Aile işletmelerinin yeterli donanım ve ekonomik güce sahip olmayışından kaynaklanan zayıf üretim ve pazarlama stratejileri ve bu özellikteki işletmelerin kurumsallaşma konusundaki isteksizlikleri
- Sektörde faaliyet gösteren yatırımcıların yatırım yaptıkları konu hakkında teknik bilgiye sahip olmamaları, eğitim programlarının yetersizliği, tarım sektörü konusunda yetişmiş personel eksikliği nedenleriyle bilinçsiz tarım yapılması
- Jeotermal kaynakların tarımda etkin bir şekilde kullanılmaması, uygun sera yatırımlarının ilde yapılmaması
- Hayvan hastalıkları ile yeterince mücadele edilememesi bu nedenle hayvancılıkta yaşanan kalite ve verimin düşüklüğü
- Yetersiz zirai mücadele eğitimi ve bilinç eksikliğinden kaynaklı olarak iyi tarım uygulamalarının yeterince uygulanmıyor olması
- Ticari tohum üretimi ve satışına ilişkin mevzuat yetersizliği ve sertifikalı üretimdeki yetersizlik sonucu olarak çiftçilerin sertifikasız tohum satıcıları tarafından yanıltılması ve yeterli verim ve kalitede, istenilen özellikte ürün elde edilememesi
- Kurumlar arası yönetmelik çakışmaları ve kamu personeli ile danışmanlık firmalarının sektör yatırımları hakkında yeterli ve güncel bilgiye sahip olmamasından kaynaklanan uzun süren izin ve ruhsat süreçleri

Tablo 8: Sorun Alanları

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	İnsan Kaynakları ve kurumsal kapasitenin yetersiz olması	Tüm Sektörler
2	Hayvancılıkta Kalite ve Verimin düşük olması	Tarım ve Hayvancılık
3	Jeotermal Sera Yatırımların yetersiz olması	Tarım ve Hayvancılık
4	Kırşehir'in Tarım ve Hayvancılık Potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Tarım ve Hayvancılık
5	Yatırım ile ilgili izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	Tüm Sektörler

1.2.4 Yenilenebilir Enerji Sorun Alanları

- İlimizde enerji yatırımı yapılabilecek alanların tespit edilmemiş olması
- Kurumlar arası yönetmelik çakışmaları ve kamu personeli ile danışmanlık firmalarının sektör yatırımları hakkında yeterli ve güncel bilgiye sahip olmamasından kaynaklanan uzun süren izin ve ruhsat süreçleri
- Yatırımcıların yenilenebilir enerji üretimi konusundaki bilgi eksikliği (finansman, izin ruhsat süreçleri vs.)
- Yenilenebilir enerji makine teçhizatının yurtdışından tedarik ediliyor olması
- İç Anadolu bölgesinde yaygınlaşan enerji ihtisas bölgelerinin Kırşehir’de olmaması
- Yetişmiş kalifiye insan kaynaklarının ilde yeterince olmaması
- İldeki Jeotermal kaynakların kullanım alanlarının belirlenmemiş olması ve bu kaynakların tanıtımının yeterince yapılamaması

Tablo 9: Sorun Alanları

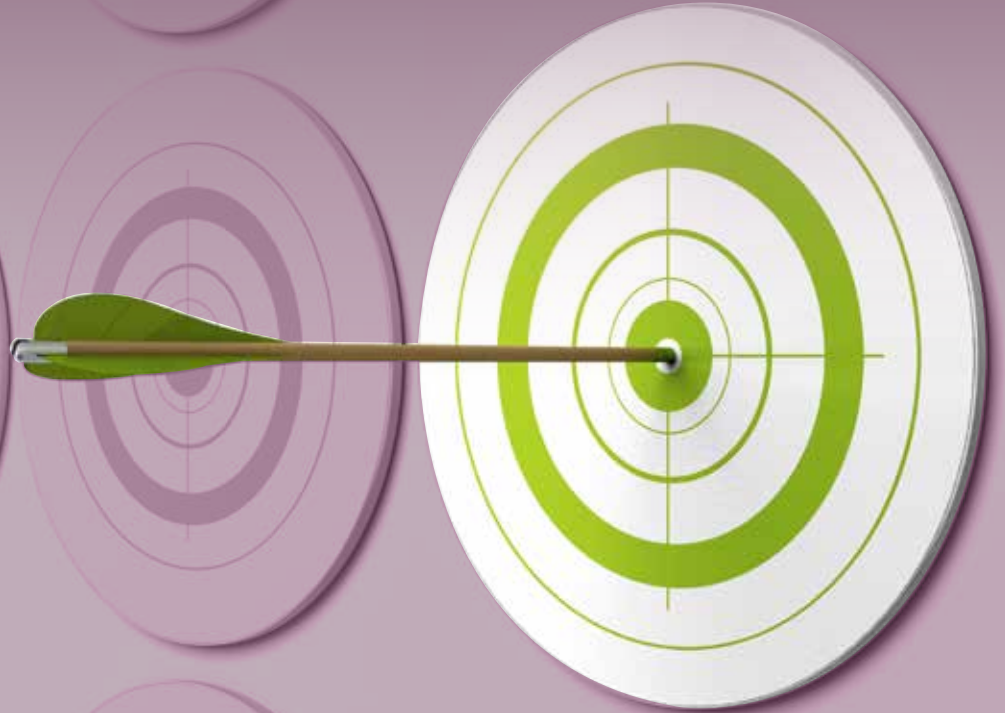
No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Yatırım Yapılabilecek Alanların Belirlenmemiş olması	Yenilenebilir Enerji
2	Yatırımcıların bilgi eksikliği	Tüm Sektörler
3	Yenilenebilir enerji alanında kalifiye İnsan Kaynağının yetersiz olması	Tüm Sektörler
4	Kırşehir’in Yenilenebilir Enerji Potansiyelinin Tanıtımı	Yenilenebilir Enerji

1.3. HEDEFLER VE PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Hedeflerin ve performans göstergelerinin belirlenmesinde işbirliği içindeki kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak ölçülebilir sonuçların elde edilebileceği somut bir çalışma yapılmıştır. Hedefler 2017 yılı eylem planı şeklinde düzenlenmiş ve tahmini olarak bütçeleri oluşturulmuştur.

1.3.1. Açıklamalar

İl yatırım destek ve tanıtım stratejisinde Tarım ve Hayvancılık ve Yenilenebilir Enerji sektörlerinde beşer adet hedef belirlenmiş ve bu hedeflere ulaşabilmek için eylemler planlanmıştır. Eylemler öncelikli olarak bu iki sektörde yoğunlaşmış olup 2017 yılı içerisinde bu çalışmaların tamamlanması için Kırşehir Yatırım Destek Ofisi başta olmak üzere tüm ilgili kurumlar işbirliği içerisinde olacaktır.

1.3.2. Tarım ve Hayvancılık Hedefler ve Göstergeler Tablosu

No	Hedef	Gösterge
1	İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Kurumsal Kapasitenin Artırılması	
1.1	Çiftçi Eğitim Merkezlerinin Açılmasına Yönelik Fizibilite Çalışması	Fizibilite Raporu: 1
1.2	Sertifikalı Personel Yetiştirme Programı	Başlatılan Program Sayısı: 3
1.3	Tarım ve Hayvancılık sektörü ile ilgili nitelikli mesleklerin tanıtımının yapılması ve özendirici programların düzenlenmesi	Gerçekleştirilen tanıtım çalışması sayısı: 6
1.4	Modern ve iyi tarım uygulamaları konusunda eğitim programlarının düzenlenmesi	Düzenlenen Eğitim Faaliyeti Sayısı: 8
1.5	İlgili meslek odaları tarafından sektörde çalıştırılacak personele yönelik minimum ücretler belirlenmesi konusunda çalışmalar yapılması	Yapılan ikili görüşme sayısı: 4
2	Hayvancılıkta Kalite ve Verimin Artırılması	
2.1	Hastalıkla mücadele ve mevcut verimi artırmak hakkında eğitimler düzenlenmesi	Gerçekleştirilen Eğitim Faaliyeti Sayısı: 5
2.2	Modern besicilik yöntemlerinin tanıtılması	Gerçekleştirilen tanıtım çalışması sayısı: 1 Düzenlenen gezi sayısı: 3
2.3	İslah çalışmalarının önemini anlatılması	Gerçekleştirilen tanıtım çalışması sayısı: 1
2.4	Sürekli çiftçi eğitim merkezlerinin kurulması için çalışmalar yapılması	Yapılan ikili görüşme sayısı: 2
3	Jeotermal Seracılık Yatırımlarının Artırılması	
3.1	Etkin bir Kırşehir jeotermal kaynak haritasının oluşturulması ve ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara ulaştırılması	Yayınlanan Rapor Sayısı: 1
3.2	Jeotermal kaynakların tek elden etkin kullanımını sağlayacak bir organizasyonun kurulması ve iyi uygulama örneklerinin incelenerek, Kırşehir'de uygulanabilirliğinin denetlenmesi	Yapılan ikili görüşme sayısı: 2 Yapılan toplantı sayısı: 1
3.3	Jeotermal seracılıkta sebzecilik ve kesme çiçek yetiştiriciliğinin geliştirilmesi adına tecrübeli sektör firmaları ve yerel firmalar arasında koordinasyon sağlanması	İkili iletişim sağlanan firma sayısı: 3
3.4	Jeotermal seracılık yatırım destek mekanizmasının geliştirilmesi ve tanıtılması	Oluşturulan yeni destek mekanizması sayısı: 1 Gerçekleştirilen tanıtım çalışması sayısı: 2

No	Hedef	Gösterge
4	Kırşehir'in Tarım ve Hayvancılık Potansiyelinin Tanıtılması	
4.1	Ulusal ve Uluslararası fuar ve kongre katılımı	Ziyaret edilen fuar ve kongre sayısı: 4
4.2	Yatırımcı heyetinin Kırşehir'e getirilerek yatırım olanaklarının tanıtılması	Getirilen Yatırım Heyeti: 1
4.3	Kırşehir Tarım Fuarının Düzenlenmesi	Düzenlenen Fuar: 1
4.4	Kırşehir Tarım potansiyelinin internet ortamında yatırımcılara sunulması	Tasarımı yapılan internet sitesi: 1
5	Yatırım ile ilgili izin ve ruhsat sürelerinin kısaltılması	
5.1	Bir yatırım aşamasında işletmelere kurumlardan tedarik etmek zorunda oldukları izin, ruhsatların neler olduğunu içeren bilgilendirici dokümanların hazırlanması	Hazırlanan Rapor Sayısı: 1
5.2	İzin ve ruhsatlar ile ilgilenen kamu kurumu personelinin süreçler hakkında eğitilmesi	Eğitim verilen kurum sayısı: 8
6.2	İl yatırım destek ve tanıtım komisyonunun oluşturulması	Düzenlenen Toplantı Sayısı: 4

1.3.3. Yenilenebilir Enerji Hedef ve Göstergeler Tablosu

No	Hedef	Gösterge
1	Yenilenebilir Enerji Yatırımı Yapılabilecek Alanların Belirlenmesi	
1.1	İlin güneş enerji haritasının oluşturulması	Hazırlanan Rapor: 1
1.2	İlin rüzgâr enerji haritasının oluşturulması	Hazırlanan Rapor: 1
1.3	İlin biyokütle potansiyelinin tespiti çalışması	Hazırlanan Rapor: 1
1.4	Enerji İhtisas Bölgesi fizibilite raporunun yapılması	Fizibilite Raporu: 1
1.5	Jeotermal Kaynakların hangi yatırımlara Uygun olduğunun bir çalışma ile tespitinin yapılması	Hazırlanan Rapor: 1

No	Hedef	Gösterge
2	Yatırım ile ilgili izin ve ruhsat sürelerinin kısaltılması	
2.1	Bir yatırım aşamasında işletmelere kurumlardan tedarik etmek zorunda oldukları izin, ruhsatların neler olduğunu içeren bilgilendirici dokümanların hazırlanması	Hazırlanan Rapor Sayısı: 1
2.2	İzin ve ruhsatlar ile ilgilenen kamu kurumu personelinin süreçler hakkında eğitilmesi	Eğitim verilen kurum sayısı: 10
2.3	İl yatırım destek ve tanıtım komisyonunun oluşturulması	Düzenlenen Toplantı Sayısı: 4
3	Yatırımcıların Bilgilendirilmesi	
3.1	Enerji Yatırımlarının Finansmanı Konusunda Bilgilendirme Toplantıları	Düzenlenen Toplantı Sayısı: 2
3.2	Enerji Yatırımlarının Yönlendirilmesi konusunda danışmanlık hizmeti sağlayacak personelin eğitimi	Düzenlenen Eğitim Sayısı: 1
3.3	Enerji mevzuatı konusunda yatırımcılara bilgi verilmesi	Düzenlenen Toplantı Sayısı: 2
4	Yenilenebilir Enerji Alanında Kalifiye İnsan Kaynağının Oluşturulması	
4.1	Ahi Evran Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde İlgili Bölüm ve MYO'nun açılması	Yapılan görüşme sayısı: 5
4.2	Kamu, Üniversite, Sanayi İşbirliği çerçevesinde yenilenebilir enerji konusunda ar-ge faaliyetlerinin yapılması	Yapılan görüşme sayısı: 6
4.3	Enerji mevzuatı konusunda yatırımcılara bilgi verilmesi	Düzenlenen Toplantı Sayısı: 2
5	Kırşehir'in Yenilenebilir Enerji Potansiyelinin Tanıtımı	
5.1	Ulusal ve Uluslararası fuar ve kongre katılımı	Ziyaret edilen fuar ve kongre sayısı: 4
5.2	Yatırımcı heyetinin Kırşehir'e getirilerek yatırım olanaklarının tanıtılması	Getirilen Yatırım Heyeti: 1
5.3	Kırşehir Yenilenebilir Enerji Haritalarının internet ortamında yatırımcılara sunulması	Tasarımı yapılan internet sitesi: 1

2

2017 YILI EYLEM PLANI

2.1. AÇIKLAMALAR

Tarım ve Hayvancılık alanında en büyük ihtiyaçlardan biri de şüphesiz kalifiye insan kaynağıdır. Bu noktadan hareketle Ahi Evran Üniversitesi ve İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile birlikte oluşturulması düşünülen Çiftçi Eğitim Merkezinin açılmasına yönelik fizibilite çalışması yapılması planlanmaktadır.

Tarım işletmelerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve tarımdaki üretim veriminin artırılmasına yönelik olarak sertifikalı personel yetiştirilmesi için İŞKUR, Ahi Evran Üniversitesi ve İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile birlikte eğitim programları oluşturulması önemlidir.

Mesleki tanıtım ve tarıma yönelik işgücünün artırılması için paydaş kurumlar ile birlikte özendirici çalışmaların yapılması hedeflenmektedir. Modern tarım uygulamaları ve hayvan hastalıkları ile mücadele konusunda insan kaynaklarının geliştirilmesi esastır.

Çiftçilere ıslah çalışmalarının önemini programlar vasıtası ile anlatılması gerekmektedir. Bu bağlamda Ahi Evran Üniversitesi ve İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile çalışma yapılacaktır.

Çiftçi eğitimlerinin kurumsal bir temelde devam edebilmesi için çiftçi sürekli eğitim merkezi kurulması planlanmaktadır.

Jeotermal sera yatırımların artırılmasına yönelik etkin bir jeotermal kaynak haritası oluşturulması ve sera yapılabilecek bölgelerin tespiti gerekmektedir. Bu eylemin gerçekleştirilmesi için İl Özel İdaresi ve Belediyeler ile işbirliği yapılacaktır. Jeotermal kaynakların tek elden etkin kullanımını sağlayacak bir mekanizma oluşturularak ve iyi örnekler incelenerek Kırşehir'de uygulanabilecek yöntemlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Jeotermal Seralara yönelik destek mekanizmalarının ilgili kurumların işbirliği ile geliştirilmesi ve bu destek mekanizmalarının Kırşehir çiftçisine tanıtımının yapılması gerekmektedir.

İldeki tarım ve hayvancılık potansiyelinin tanıtımına yönelik olarak Kırşehir Ticaret Odası, Kırşehir Ticaret Borsası gibi ildeki sivil toplum kuruluşlarının öncülüğünde düzenlenen Kırşehir Tarım Fuarının gelecek yıllarda da devam etmesi için destek verilmesi, ülkemizde ve yurtdışındaki önemli tarım ve hayvancılık fuarlarına katılım sağlanması önemlidir.

Kırşehir'e tarım ve hayvancılık alanında yatırım yapmak isteyen girişimcilerin ilimize davet edilerek tarım potansiyelimizin tanıtılması ve bu bilgilere aynı zamanda internet ortamında da kolayca erişim sağlanması gerekmektedir.

Yatırımlar konusundaki bürokratik işlemlerin en aza indirilerek hızlı bir şekilde yatırımcıya hizmet verebilmek, ilin yatırım potansiyelini tanıtmak amacı ile il yatırım destek ve tanıtım komisyonunun oluşturulması ve komisyonda yer alacak kişilere eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

İzin ve ruhsat süreçlerini yatırımcılara en açık şekilde anlatacak dokümanların oluşturularak sunulması önemlidir.

Yenilenebilir Enerji alanında yatırım yerlerinin belirlenmesine yönelik olarak ilimizin güneş, rüzgâr ve biyokütle

potansiyelinin belirlenmesi esastır. Belirlenen bu haritalar yardımı ile ulusal ve uluslararası alanda yenilenebilir enerji alanında yatırım yapmayı planlayan kuruluşlara ulaşılması hedeflenmektedir.

Kırşehir’de kurulması planlanan enerji ihtisas bölgesi için fizibilite çalışması yapılması gerekmektedir. Güneş enerjisi alanında yatırımcıların altyapı ve mevzuat sorunlarının en aza indirilmesi temel amaçtır.

Yenilenebilir enerji alanında yatırım planlayan girişimcilere yatırım finansmanı, izin ve ruhsat ve diğer danışmanlık faaliyetlerine yönelik programların işbirliği içindeki kurumlar ile yapılması önemlidir.

Tarım ve Hayvancılık yatırımlarında olduğu gibi yenilenebilir enerji alanında yapılacak yatırımları yönlendirecek ve izin, ruhsat süreçlerini en kısa sürede neticelendirecek bir komisyonun oluşturulması gerekmektedir.

2.2. TARIM VE HAYVANCILIK 2017 YILI EYLEM PLANI

No	Faaliyetler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
1	Çiftçi Eğitim Merkezlerinin Açılmasına Yönelik Fizibilite Çalışması	İnsan kaynaklarının İstenilen seviyede olmaması	Ahika, Ahi Evran Üniversitesi, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	30.000 TL	Mayıs 2017
2	Sertifikalı Personel Yetiştirme Programı	İnsan kaynaklarının İstenilen seviyede olmaması	Ahika, İŞKUR, Ahi Evran Üniversitesi, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	30.000 TL	Nisan 2017
3	Tarım ve Hayvancılık sektörü ile ilgili nitelikli mesleklerin tanıtımının yapılması ve özendirici programların düzenlenmesi	İnsan kaynaklarının İstenilen seviyede olmaması	Ahika, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	10.000 TL	Yıl Boyunca
4	Modern ve iyi tarım uygulamaları konusunda eğitim programlarının düzenlenmesi	İnsan kaynaklarının İstenilen seviyede olmaması	İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Ahika	30.000 TL	Yıl Boyunca
5	Hastalıkla mücadele ve mevcut verimi artırmak hakkında eğitimler düzenlenmesi	İnsan kaynaklarının İstenilen seviyede olmaması	Ahi Evran Üniversitesi, Ahika, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Kırşehir Ticaret Borsası	30.000 TL	Mart 2017
6	Modern besicilik yöntemlerinin tanıtılması	İnsan kaynaklarının İstenilen seviyede olmaması	Ahika, Kırşehir Ticaret Borsası	10.000 TL	Mart 2017

No	Faaliyetler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
7	İslah çalışmalarının öneminin anlatılması	İnsan kaynaklarının istenilen seviyede olmaması	Ahika, Ahi Evran Üniversitesi, İl Gıda, Tarım Hayvancılık Müdürlüğü	10.000 TL	Mart 2017
8	Sürekli çiftçi eğitim merkezlerinin kurulması için çalışmalar yapılması	İnsan kaynaklarının istenilen seviyede olmaması	Ahi Evran Üniversitesi, Ahika	20.000 TL	Haziran 2017
9	Etkin bir Kırşehir jeotermal kaynak haritasının oluşturulması ve ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara ulaştırılması	Jeotermal seracılık yatırımlarının yetersiz olması	İl Özel İdaresi, Kırşehir Belediyesi, Ahika	30.000 TL	Temmuz 2017
10	Jeotermal kaynakların tek elden etkin kullanımını sağlayacak bir organizasyonun kurulması ve iyi uygulama örneklerinin incelenerek, Kırşehir’de uygulanabilirliğinin denetlenmesi	Jeotermal seracılık yatırımlarının yetersiz olması	İl Özel İdaresi, Belediyeler, Ahika	5.000 TL	Ağustos 2017
11	Jeotermal seracılıkta sebzeçilik ve kesme çiçek yetiştiriciliğinin geliştirilmesi adına tecrübeli sektör firmaları ve yerel firmalar arasında koordinasyon sağlanması	Jeotermal seracılık yatırımlarının yetersiz olması	Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası, Ahika, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	5.000 TL	Eylül 2017
12	Jeotermal seracılık yatırım destek mekanizmasının geliştirilmesi ve tanıtılması	Jeotermal seracılık yatırımlarının yetersiz olması	KOSGEB, Ahika, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü		Ekim 2017
13	Ulusal ve uluslararası fuar ve kongre katılımı	Kırşehir’in tarım ve hayvancılık potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Ahika, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Ahi Evran Üniversitesi	20.000 TL	Yıl Boyunca
14	Yatırımcı heyetinin Kırşehir’e getirilerek yatırım olanaklarının tanıtılması	Kırşehir’in tarım ve hayvancılık potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Kırşehir Ticaret Borsası, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Ahika	5.000 TL	Eylül 2017
15	Kırşehir Tarım fuarının Düzenlenmesi	Kırşehir’in tarım ve hayvancılık potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası, Kırşehir Ticaret Borsası, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	-	Eylül 2017
16	Kırşehir tarım potansiyelinin internet ortamında yatırımcılara sunulması	Kırşehir’in tarım ve hayvancılık potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Ahika	-	Kasım 2017

No	Faaliyetler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
17	Bir yatırım aşamasında işletmelere kurumlardan tedarik etmek zorunda oldukları izin, ruhsatların neler olduğunu içeren bilgilendirici dokümanların hazırlanması	Yatırıma yönelik izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	Ahika	10.000 TL	Şubat 2017
18	İzin ve ruhsatlar ile ilgileneen kamu kurumu personelinin süreçler hakkında eğitilmesi	Yatırıma yönelik izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	Ahika, İlgili Kamu Kurumları	15.000 TL	Mayıs 2017
19	İl Yatırım Destek ve Tanıtım Komisyonunun Oluşturulması	Yatırıma yönelik izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	Valilik, ilgili kamu kurum ve kuruluşları	5.000 TL	Nisan 2017
Toplam				265.000 TL	

2.3. YENİLENEBİLİR ENERJİ 2017 YILI EYLEM PLANI

No	Faaliyetler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
1	İlin güneş enerji haritasının oluşturulması	Yatırım Yapılabilecek Alanların Belirlenmemiş olması	Ahika, İl Özel İdaresi	200.000 TL	Aralık 2017
2	İlin rüzgâr enerji haritasının oluşturulması	Yatırım Yapılabilecek Alanların Belirlenmemiş olması	Ahika, İl Özel İdaresi	200.000 TL	Aralık 2017
3	İlin biyokütle potansiyelinin tespiti çalışması	Yatırım Yapılabilecek Alanların Belirlenmemiş olması	Ahika, İl Özel İdaresi, Kırşehir Ticaret Borsası	50.000 TL	Aralık 2017
4	Enerji İhtisas Bölgesi fizibilite raporunun yapılması	Yatırım Yapılabilecek Alanların Belirlenmemiş olması	Valilik, İl Özel İdaresi, Ahika	25.000 TL	Kasım 2017
5	Jeotermal kaynakların hangi yatırımlara uygun olduğunun bir çalışma ile tespitinin yapılması	Yatırım Yapılabilecek Alanların Belirlenmemiş olması	İl Özel İdaresi, Belediyeler, Ahika	10.000 TL	Kasım 2017
6	Bir yatırım aşamasında işletmelere kurumlardan tedarik etmek zorunda oldukları izin, ruhsatların neler olduğunu içeren bilgilendirici dokümanların hazırlanması	Yatırım ile ilgili izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	İl Özel İdaresi, TEİAŞ, Medaş, Ahika	5.000 TL	Mart 2017

No	Faaliyetler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (Ay Olarak)
7	İzin ve ruhsatlar ile ilgilenen kamu kurumu personelinin süreçler hakkında eğitilmesi	Yatırım ile ilgili izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	İlgili Kamu Kurumları	15.000 TL	Ekim 2017
8	İl Yatırım Destek ve Tanıtım Komisyonunun Oluşturulması	Yatırım ile ilgili izin ve ruhsat sürelerinin uzun olması	Valilik, Ahika	-	Nisan 2017
9	Enerji Yatırımlarının Finansmanı Konusunda Bilgilendirme Toplantıları	Yatırımcıların bilgi eksikliğinin giderilmesi	Ahika	10.000 TL	Yıl Boyunca
10	Enerji Yatırımlarının Yönlendirilmesi konusunda danışmanlık hizmeti sağlayacak personelin eğitimi	Yatırımcıların bilgi eksikliğinin giderilmesi	Ahika	15.000 TL	Haziran 2017
11	Enerji mevzuatı konusunda yatırımcılara bilgi verilmesi	Yatırımcıların bilgi eksikliğinin giderilmesi	Ahika	10.000 TL	Yıl Boyunca
12	Ahi Evran Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde İlgili Bölüm ve MYO'nun açılması	Yenilenebilir Enerji alanındaki kalifiye insan kaynağı eksikliği	Ahi Evran Üniversitesi	-	Aralık 2017
10	Kamu, Üniversite, Sanayi İşbirliği çerçevesinde yenilenebilir enerji konusunda ar-ge faaliyetlerinin yapılması	Yenilenebilir Enerji alanındaki kalifiye insan kaynağı eksikliği	Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası, Ahika	-	Aralık 2017
11	Enerji mevzuatı konusunda yatırımcılara bilgi verilmesi	Yenilenebilir Enerji alanındaki kalifiye insan kaynağı eksikliği	Ahika	-	Ağustos 2017
12	Ulusal ve uluslararası fuar ve kongre katılımı	Kırşehir Yenilenebilir Enerji potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Ahika, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Ahi Evran Üniversitesi	20.000 TL	Yıl Boyunca
13	Yatırımcı heyetinin Kırşehir'e getirilerek yatırım olanaklarının tanıtılması	Kırşehir Yenilenebilir Enerji potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Ahika, Kırşehir Ticaret ve Sanayi Odası	5.000 TL	Ekim 2017
14	Kırşehir Yenilenebilir Enerji Haritalarının internet ortamında yatırımcılara sunulması	Kırşehir Yenilenebilir Enerji potansiyelinin yeterince tanıtılmaması	Ahika	-	Aralık 2017
Toplam				565.000 TL	

MERKEZ

Cevher Dudayev Mahallesi, Vatan Cad. No: 42/1 NEVŞEHİR
Tel: +90 384 214 36 66 Faks: +90 384 214 00 46

www.ahika.gov.tr

KIRŞEHİR YATIRIM DESTEK OFİSİ

Medrese Mahallesi 57. Sokak Erođlu-Berk İş Merkezi
No:3/6 Merkez/KIRŞEHİR
Tel: +90 386 212 70 90

www.investinkirsehir.com

